Pelastakaa Lapset – Rädda Barnen tiedottaa
Julkaisuvapaa 4.12.2003

Sosiaali- ja terveysministeriön asettama työryhmä on uudistanut ohjeet lasten pahoinpitelyn ja seksuaalisen hyväksikäytön epäilyjen selvittämiseksi. Lainsäädäntö mahdollistaa nyt sen, että lastensuojelu voi ilmoittaa lapsiin kohdistuneiden rikosten epäilyistä poliisille salassapitosäännösten estämättä. Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävänä on lasten ja perheiden auttaminen, minkä tarkennettu työnjako poliisin kanssa tekee entistä paremmin mahdolliseksi. Stakesin julkaisemassa ohjeissa korostetaan sekä lapsen, epäillyn tekijän että työntekijöiden oikeusturvaa selvityksiä tehtäessä.

Pelastakaa Lapset ja Stakes järjestää koulutustilaisuuden ”Lasten pahoinpitelyn ja hyväksikäytön selvittäminen” Finlandia -talolla torstaina 4.12.2003 klo 9.00-16.00. (A-kongressisali, ovet M1 ja K1). Toimitukset ovat tervetulleita seuraamaan koulutusta, johon osallistuu sosiaali- ja terveydenhuollon, poliisin ja tuomarien eri ammattilaisia. Paikalla olevat asiantuntijat ovat toimitusten käytettävissä, mahdolliset toiveet ja haastattelupyynnöt gsm 040 535 8221, tiedottaja Merja Saarikoski.

Oppaaseen ”Lapsen seksuaalisen hyväksikäytön ja pahoinpitelyn selvittäminen” sisältyy Suomessa uusi haastattelumenetelmä, jossa esitettyjen tutkimushypoteesien tulisi ohjata pahoinpitely- tai hyväksikäyttötutkimusta koskevia lasten haastatteluja. Finlandia -talon asiantuntijakoulutuksessa menetelmän kuvaa sen viimeistelyyn osallistunut johtava psykologi Jorma Antikainen ja sitä kommentoivat menetelmää testanneet lastenpsykiatrit Erja Tuompo-Johansson sekä Marja-Leena Sipilä.

Oppaassa suositetaan, että kaikki vakavat lapsen pahoinpitelyn ja seksuaalisen hyväksikäytön lääketieteelliset ja psykologiset tutkimukset keskitetään suuriin sairaaloihin tai perheneuvoloihin, joiden käytössä on kokenut, moniammatillinen henkilöstö. Näin on jo aiemmin toimittu Pirkanmaan sairaanhoitopiirissä, jossa saaduista kokemuksista koulutustilaisuuteen tulee kertomaan kirurgian erikoislääkäri, dosentti Juhani Merikanto.

Lapsen sekä epäillyn oikeusturvan tarve korostuvat tilanteissa, joissa asia päätyy rikosprosessiin. Näissä tilanteissa oikeuslääketieteen menetelmät ovat tärkeitä tavanomaisten lääkärin ja psykologin tutkimusten lisäksi. Näitä menetelmiä valottaa oikeuslääketieteen professori Pekka Karhunen.

Valtionsyyttäjä Päivi Hirvelän tehtäviin kuuluu koordinoida Suomessa syyttäjien toimintaa naisiin ja lapsiin kohdistuneissa rikosepäilytilanteissa. Hänen esityksessään koulutustilaisuudessa korostuvat lapseen kohdistuvan rikoksen esitutkintaan, syyteharkintaan ja näytön arviointiin liittyvät kysymykset. Kun tuomioistuimessa arvioidaan, mikä merkitys epäillystä pahoinpitelystä tai seksuaalisesta hyväksikäytöstä saadulla näytölle tulisi antaa, on otettava huomioon oikeudenkäynnin tavoite. Jos kyse on rikosprosessista, on keskeinen suojattava etu epäillyn oikeusturva. Jos taas kyse on lapsen huoltoon ja tapaamisoikeuteen tai lastensuojeluun liittyvästä asiasta, on keskeinen tavoite löytää ratkaisu, joka muiden osapuolten oikeusturva huomioon ottaen parhaiten turvaa lapsen edun. Hirvelä selvittää myös näitä näytön arviointiin liittyviä eroja eri tuomioistuinprosesseissa.

Koulutustilaisuuden ”Lasten pahoinpitelyn ja hyväksikäytön selvittäminen” kouluttajat ovat Stakesin opasta laatineen työryhmän jäseniä sekä siinä suositettuja menetelmiä jo testanneita yliopistosairaaloiden lääkäreitä. Työryhmän puheenjohtaja, Stakesin tulosaluejohtaja Sirpa Taskisen, on toimittanut vastaavat oppaat jo 1980- ja 1990-luvulla. Hänen esityksessään korostuvat

muutokset, joita tutkimus, käytännön kokemus ja lainsäädäntömuutokset ovat tuoneet ohjeisiin. Ohjeet on julkaissut Stakes (Oppaita 55).

Lisätietoja:
Pelastakaa Lapset ry
Lapinrinne 2
00180 Helsinki
puh. 09 4135 5400
Johtava lakimies Pia-Liisa Heiliö, gsm 040 830 6719
Tiedottaja Merja Saarikoski, gsm 040 535 8221